

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Кафедра психології

ПСИХОЛОГІЯ СІМ'Ї

Збірник тестових завдань

для студентів денної та заочної форми навчання
спеціальності 6.030103 «Практична психологія»
Ступінь «Бакалавр»

Мукачево
МДУ 2017

УДК 159.9:316.614.5 (075.8)

ББК 88.576. я 73

Розглянуто та рекомендовано до друку науково-методичною радою Мукачівського державного університету протокол № 8 від 21.12.2017 р.

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри психології протокол № 5 від 22.11.2017 р.

Укладач

Марценюк М.О. - к.психол.н., ст. викладач кафедри психології МДУ

Рецензент

Іванова В.В. – к.психол.н., доцент, МДУ

П 86

Психологія сім'ї: збірник тестових завдань для студентів денної та заочної форми навчання ступеню «Бакалавр» спеціальності 6.030103 «Практична психологія» / укладач М.О. Марценюк. - Мукачево : МДУ, 2017. – 34 с. (1,4 д.а.)

Збірник тестових завдань з дисципліни «Психологія сім'ї», що входить в навчальний план підготовки бакалаврів за напрямом 6.030103 «Практична психологія». Вказана дисципліна входить в професійний цикл дисциплін як варіативна частина. Збірник відповідає «Положенню про видання навчальної літератури у Мукачівському державному університеті».

У збірнику відповідно до навчальної програми визначено змістовий компонент кожної теми дисципліни «Психологія сім'ї»; розроблено діагностичний блок у вигляді тестових завдань для контролю і самоконтролю знань, умінь та навичок студентів з дисципліни; подано літературу для самостійної роботи.

Виконання тестових завдань сприятиме кращому осмисленню і закріпленню студентами предмети, завдань і змісту навчальної дисципліни, вдосконаленню умінь і навичок роботи з тестами.

Посібник призначений для студентів гуманітарного факультету денної та заочної форми навчання напряму підготовки «Практична психологія» з метою оволодіння та вивчення дисципліни «Психологія сім'ї» та укладається вперше. Буде корисний для викладачів і студентів психологічних, соціологічних та педагогічних факультетів, що вивчають психологію сім'ї.

© МДУ, 2017

ЗМІСТ

Вступ	4
Програма навчальної дисципліни	6
Тестові завдання	10
<i>Тема 1. Вступ до дисципліни. Предмет та завдання «Психології сім'ї» на сучасному етапі</i>	10
<i>Тема 2. Сім'я та шлюб (основні поняття)</i>	11
<i>Тема 3. Джерела та тенденції розвитку сім'ї в сучасному світі</i>	12
<i>Тема 4. Функціонально-рольова структура сімейних відносин. Життєвий цикл сім'ї</i>	13
<i>Тема 5. Любов як основа подружніх стосунків</i>	15
<i>Тема 6. Дошлюбний період. Вибір шлюбного партнера</i>	16
<i>Тема 7. Проблеми молодої сім'ї. Адаптація і сумісність подружжя в сім'ї</i>	17
<i>Тема 8. Психологія сім'ї та соціальний захист інтересів жінок</i>	18
<i>Тема 9. Подружні сварки і сімейні конфлікти</i>	20
<i>Тема 10. Соціально-демографічні проблеми сім'ї</i>	21
<i>Тема 11. Проблема розлучень та повторних шлюбів</i>	22
<i>Тема 12. Сімейна соціалізація та сімейне виховання</i>	23
<i>Тема 13. Методи вивчення сучасної сім'ї та її психодіагностика</i>	25
<i>Тема 14. Психологічна допомога сім'ї: психокорекція, сімейне консультування та психотерапія</i>	26
Критерії оцінювання	28
Ключі для розв'язання тестів	29
Список використаної та рекомендованої літератури	30
Інформаційні ресурси	32

Вступ

Навчальна дисципліна «*Психологія сім'ї*» призначена для вивчення студентами гуманітарного факультету. Вона забезпечує розуміння психологічних та соціально-психологічних процесів і явищ, які відбуваються у сім'ї як соціальному інституті суспільства.

Аналіз стану сучасної сім'ї вказує на численні проблеми в її становленні, при цьому часто причини тих чи інших проблем, неблагополуччя сім'ї в цілому полягають або у внутрішньо-сімейному спілкуванні, або в індивідуальних особливостях членів сім'ї, тобто мають психологічну природу.

Викладання дисципліни «Психологія сім'ї» для студентів гуманітарного факультету здійснюється відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики «Бакалавр» випускника Мукачівського державного університету.

Мета вивчення навчальної дисципліни – підготовка спеціалістів за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра відповідно до державних стандартів, встановлених освітньо-кваліфікаційною характеристикою та освітньо-професійною програмою підготовки спеціалістів вищезазначеного фахового спрямування.

Завданнями викладача, реалізація яких забезпечить досягнення цієї мети, є:

- Ознайомити студентів з історією розвитку інституту сім'ї та станом шлюбно-сімейних стосунків в історії людства;
- сформувати у студентів систему знань про соціально-психологічні процеси і явища у сім'ї як соціальному інституті суспільства;
- виробити у студентів практичні уміння та навички щодо застосування психологічних знань про сім'ю у професійній діяльності практичного психолога в системі діяльності психологічної служби;
- розкрити психологічні особливості сучасної сім'ї, об'єктивних і суб'єктивних чинників її розвитку;
- визначити ролі сім'ї в соціалізації індивіда;
- розкрити студентам значення предмету та озброїти їх методикою оптимізації сім'ї в сучасних умовах життєдіяльності;
- вивчати предмет «Психологія сім'ї» як галузь психологічної науки у тісному зв'язку з соціальною психологією, етнопсихологією, психологією особистості а також соціологією, філософією, релігієзнавством, та іншими науками;
- приділяти особливу увагу вивченню студентами проблем соціалізації особистості в сім'ї, спілкування та взаємодії подружжя, подолання сімейного конфлікту та досягнення згоди;
- визначити особливе місце вивченню проблем сім'ї, для врахування їх у майбутній професійній діяльності практичного психолога (соціального працівника).
- виробити у студентів уміння аналізувати події і явища оточуючого світу, користуватися знаннями та уміннями;
- формувати у студентів навички діяти відповідно своїх професійних обов'язків у конкретних ситуаціях; уміння використовувати набуті знання у практичній професійній діяльності.

В результаті вивчення курсу студенти повинні **знати**:

- основні проблеми та завдання «Психології сім'ї» як міждисциплінарної галузі науки, її місце та роль у розбудові держави;
- теоретичні та практичні аспекти підходів сучасної світової психології до вивчення сучасної сім'ї як інституту держави;
- соціально-психологічні та індивідуально-психологічно особливості міжособистісного спілкування та взаємовідносин у сім'ї.

Вміти:

- вивчати соціально-психологічні явища та процеси за допомогою методів, засобів та прийомів, які будуть використані у практичній роботі випускника університету;
- самостійно визначати і вивчати необхідну наукову літературу;
- проводити соціально-психологічне дослідження сім'ї та сімейних стосунків із застосуванням знань «Психології сім'ї»;

- володіти технікою консультування та психотерапії сімейних стосунків.

Ознайомитись:

- з історією становлення «Психології сім'ї» як міждисциплінарної галузі науки;
- з основними поняттями та категоріями «Психології сім'ї»;
- досягненнями світової психології в сфері надання психологічної допомоги сучасній сім'ї.

Засвоїти:

- предмет «Психології сім'ї», її структуру та зв'язок з іншими науками;
- методи, основні підходи до проведення соціально-психологічних досліджень сім'ї;
- соціально-психологічні та індивідуально-психологічні особливості психологічної корекції сім'ї та сімейних стосунків.

Загальні компетентності: здатність застосовувати знання на практиці; уміння планувати та розподіляти час; уміння працювати самостійно; здатність до прийняття рішень; здатність до аналізу та порівняння отриманої інформації з іншими джерелами; здатність до самокритики; турбота про якість виконаної роботи; здатність до письмової і усної комунікації рідною мовою; дослідницькі навички; навички проведення психодіагностики, базові знання в галузі, базові уявлення про інститут сім'ї та сім'ю як малу групу, психологічну допомогу дітям, батькам та сім'ї в цілому через психологічне консультування, психологічну корекцію, сімейну психотерапію.

Фахові компетентності: базові уявлення про чинники формування та функціонування психологічної допомоги особистості; уміння продемонструвати знання з основ роботи з дітьми, батькам та сім'єю в цілому; аналіз та висвітлення тенденцій розвитку сучасної см'ї, просвітницької, профілактичної роботи, корекційної педагогіки, інклюзивної освіти; здатність практично застосовувати отримані знання із курсу при написанні курсової та дипломної роботи.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Сім'я як одиниця психологічного аналізу

Тема 1. Вступ до дисципліни. Предмет та завдання «Психології сім'ї» на сучасному етапі.

Об'єкт, предмет та головні категорії дисципліни.

Становлення сімейної психології як наукової дисципліни.

Місце «Психології сім'ї» в системі гуманітарних та спеціальних дисциплін. Психологія сім'ї як міждисциплінарна галузь знань.

Зв'язки «Психології сім'ї» з загальною, соціальною психологією та етнопсихологією, її завдання в суспільстві.

Соціально-психологічна сутність сім'ї та її структура. Специфіка сім'ї як соціально-психологічного феномену.

Вплив соціальних умов на розвиток сім'ї. Роль держави та соціальних інститутів у розвитку сучасної сім'ї в Україні.

Започаткування та стан вивчення психології сім'ї в Україні. Завдання щодо розвитку «Психології сім'ї» та підвищенню її значення в розбудові України.

Значення дисципліни «Психологія сім'ї» в професійній діяльності практичного психолога.

Тема 2. Сім'я та шлюб (основні поняття).

Поняття «сім'я» та «шлюб» в психології та суміжних науках.

Функції сім'ї, їх характеристика. Подружжя, шлюб, сім'я.

Специфічні функції сім'ї, неспецифічні функції сім'ї.

Структура та життєвий цикл сім'ї. Типологія сімей.

Нуклеарні та розширені сім'ї. Сімейні міфи та правила.

Подружні узгодження. Задоволеність шлюбом. Стабільність.

Соціально-психологічний клімат в сім'ї.

Статеві відмінності і сімейні стосунки.

Періодизація інституту сім'ї за О.Голодом.

Тема 3. Джерела та тенденції розвитку сім'ї в сучасному світі.

Форми організації шлюбу і сім'ї, їх джерела і еволюція.

Патріархальна російська сім'я та її трансформації.

Історична модель української традиційної сім'ї.

Нормативні і квазі-сімейні моделі сім'ї та шлюбу.

Психологічно благополучна і неблагополучна сучасна сім'я.

Психологічне здоров'я сучасної сім'ї.

Шлюбно-сімейні стосунки в сучасному світі (кінець XX – початок XXI ст.).

Тема 4. Функціонально-рольова структура сімейних відносин.

Життєвий цикл сім'ї.

Гендерні стереотипи як основа функціонально-рольової структури сім'ї.

Поняття гендеру.

Реалізація індивідуальних потреб в шлюбі і різноманіття сімейних функцій.

Сімейні ролі і внутрішньо-сімейна рольова структура.

Динаміка і періодизація сімейного життя.

Нормативні та ненормативні сімейні кризи.

Тема 5. Любов як основа подружніх стосунків.

Виникнення і розвиток уявлень про любов: тілесне і духовне.

Феномен любові і її типи.

Теорії любові.

Любов за визначенням Фромма.

Типологія любові за Д.А.Лі.

Трьохкомпонентна теорія кохання Р.Стернберга.

Тема 6. Дошлюбний період. Вибір шлюбного партнера.

Теорії вибору шлюбного партнера. Пріоритети у виборі шлюбного партнера. Формування шлюбної пари.

Моделі вибору супутника життя. Передшлюбне залицяння.

Мотивація вступу у шлюб. Типи мотивації. Типи мотивів. Види мотивів. Структура мотивації укладення шлюбу.

Тенденції сьогодення щодо питання вибору шлюбного партнера.

Тема 7. Проблеми молодого сім'ї.

Адаптація і сумісність подружжя в сім'ї.

Періодизації розвитку сім'ї.

Молода сім'я її задачі і особливості. Соціально-психологічний портрет сучасної молодого сім'ї.

Ідеалізація партнера.

Процес адаптації :

- Первинна адаптація.
- Вторинна адаптація.

Механізми інтеграції сім'ї.

Сумісність, види сумісності. Психологічна сумісність як результат адаптації.

Соціально-психологічний механізм «загальної долі».

Соціально-психологічний механізм «емоційної ідентифікації з сім'єю».

Етап – народження першої дитини.

Змістовий модуль 2. Шлюбно-сімейні стосунки і проблеми

Тема 8. Психологія сім'ї та соціальний захист інтересів жінок.

Соціально-психологічна характеристика сім'ї, вікова структура взаємовідносин в сім'ї. Місце жінки (дружини, матері) у сім'ї.

Особливості відношення до жінок у культурах і традиціях різних етносів. Соціально-психологічне становище жінок в Україні.

Сутність і еволюція “жіночого питання”: проблеми гендеру.

Проблеми виїзду жінок України за кордон та торгівля жінками.

Державна політика захисту і поліпшення становища жінок України.

Тема 9. Подружні сварки і сімейні конфлікти

Види конфліктів: істинний, випадковий, зміщений, невірно приписаний, латентний.

Причини подружніх конфліктів.

Категорії подружніх конфліктів.

Ознаки «складних» відносин. Порушення у сімейній комунікації.

Тактики вирішення подружніх конфліктів.

Ревнощі. Типи ревнощів.

Подружня зрада. Причини подружніх зрад.

Феномен «прощення» в психології подружніх стосунків.

Тема 10. Соціально-демографічні проблеми сім'ї.

Типи відтворення населення.

Наслідки падіння народжуваності.

Демографічна ситуація на Україні.

Проблеми дитності. Репродуктивні установки та їх формування. Позитивна мотивація.

Статус і позиція сіблінга (за А.Адлером).

Основні проблеми демографії.

Вплив кількості дітей в батьківській сім'ї на формування репродуктивних установок особистості.

Тема 11. Проблема розлучень та повторних шлюбів.

Явище розлучення в історії розвитку людства.

Розлучення як ненормативна сімейна криза. Етапи розлучення.

Основні причини зростання чисельності розлучень.

Періодизація процесів після розлучення.

Класифікація стадій переживання втрати при розлученні за Е.Кюблер-Росс.

Правила у бінуклеарній сім'ї. Наслідки розлучення для чоловіків, жінок, дітей.

Вплив розлучення батьків на дітей.

Повторні шлюби.

Тема 12. Сімейна соціалізація та сімейне виховання.

Поняття соціалізації особистості. Стадії та інститути соціалізації.

Сімейна соціалізація.

Роль матері у соціалізації дитини. Роль батька у соціалізації дитини.

Батьківська сім'я у цілому. Бабусі і дідусі. Інші дорослі родичі.

Роль сіблінгів. (за А. Адлером).

Цілеспрямований вплив на дитину в сім'ї. Типологія дитячих характерів.

Типи виховання. Види неправильного виховання. (за А.Е. Лічко).

Життєстійкість дітей. Стили батьківської поведінки.

Соціалізація в сім'ях різних соціальних прошарків.

Сім'я з частковою соціальною дезадаптацією.

Соціалізація та творчий потенціал особистості. Типи спрямованості: на творчість, на пізнання, на роботу.

Гармонійний тип. Вільно-гедоністичний тип спрямованості особистості.

Тема 13. Методи вивчення сучасної сім'ї та її психодіагностика.

Мета та завдання психологічної діагностики сім'ї.

Методи психологічного вивчення сім'ї.

Параметри діагностики подружніх стосунків і відповідні методики.

Порядок зняття, збору, класифікації, зберігання і застосування отриманої інформації.

Регламентация соціально-діагностичних досліджень сім'ї у сучасних умовах.
Проблеми і труднощі отримання психодіагностичної інформації про сім'ю.

Тема 14. Психологічна допомога сім'ї: психокорекція, сімейне консультування та психотерапія.

Основні види психологічної допомоги сім'ї.

Специфіка та відмінні риси сімейного психологічного консультування та психотерапії.

Завдання консультанта в ході консультування.

Принципи психологічного консультування сім'ї.

Стадії та технологія сімейного консультування.

Механізми психологічної корекції сімейних стосунків.

Доцільність застосування сімейної психотерапії.

Стадії процесу сімейної психотерапії на основі різних підходів.

Кінцева мета сімейного психотерапевтичного процесу.

Тестові завдання

Тема 1. Вступ до дисципліни. Предмет та завдання «Психології сім'ї» на сучасному етапі.

1. Що таке сім'я?

- а) сім'я - це сукупність людей, мала соціальна група, які пов'язані різними стосунками, кровною спорідненістю і спільною діяльністю.
- б) сім'я – це група людей, які об'єднані спільною метою і завданнями.
- в) сім'я – це двоє людей, які мають штамп у паспорті про взяття шлюбу.
- г) сім'я – це галузь психології, що вивчає мотиви вступу людини у шлюб.

2. До предмета психології сім'ї можна віднести:

- а) психологію особистості;
- б) соціально-психологічні явища у сім'ї;
- в) подружню взаємодію;
- г) усі відповіді правильні;
- д) усі відповіді неправильні.

3. З якими дисциплінами пов'язана психологія сім'ї ?

- а) психологія особистості, педагогічні психологія, психологія конфлікту.
- б) порівняльна психологія, патопсихологія, соціологія.
- в) історія, філософія, клінічна психологія;
- г) біологія, фізіологія, гігієна, анатомія.

3. Особливостями сім'ї є:

- а) чітко окреслена гетерогенність сім'ї;
- б) наявність чоловіка та дружини;
- в) наявність у сім'ї дітей;
- г) усі відповіді правильні;
- д) усі відповіді неправильні.

4. Предметом психології сім'ї є:

- а) система наукових знань, що отримуються в різних сферах психологічного дослідження;
- б) дослідження дитячо - батьківських стосунків;
- в) функціональна структура сім'ї, основні закономірності і динаміка її розвитку, розвиток особистості в сім'ї.
- г) дослідження комфортності членів сім'ї.

5. Яким чином співвідносяться психологія сім'ї та соціальна психологія?

- а) психологія сім'ї - це окрема галузь соціальної психології;
- б) психологія сім'ї - це окрема галузь психології;
- в) психологія сім'ї - це один із розділів соціології;
- г) усі відповіді правильні;
- д) усі відповіді неправильні.

6. Які із зазначених характеристик слід віднести до ознак сім'ї:

- а) спрямованість;
- б) тривожність;
- в) наполегливість;
- г) схильність до спілкування;
- д) успішність у навчанні.

7. Які соціальні умови впливають на розвиток сучасної сім'ї?

- а) відкладання часу створення сім'ї та вступу у шлюб ;
- б) сумісне проживання пар без реєстрації шлюбу;
- в) зниження тривалості шлюбу;
- г) збільшення кількості розлучень;
- д) всі відповіді вірні.

8. Практичне застосування знань в галузі психології сім'ї передбачає діяльність в напрямку:

- а) психологічного консультування з питань шлюбу, включаючи вибір шлюбного партнера і укладення шлюбу;
- б) консультування з питань подружніх стосунків (діагностика, корекція, профілактика);
- в) психологічної допомоги сім'ї в кризових ситуаціях і при розлученнях;
- г) консультування, діагностика, профілактика і корекція дитячо-батьківських стосунків;
- д) психологічне консультування з питань виховання і розвитку дітей і підлітків (діагностика, профілактика, корекція порушень і відхилень в розвитку);
- є) всі відповіді вірні.

Тема 2. Сім'я та шлюб (основні поняття).

1. Шлюб - це...

- а) мала соціальна група, важлива форма організації особистісного побуту, що заснована на подружньому союзі і родинних зв'язках;
- б) особливий соціальний інститут, який є історично обумовлений і регулює стосунки між чоловіком і жінкою, встановлює їх права і обов'язки по відношенню один до одного і до їх дітей;
- в) це життєдіяльність сім'ї, яка пов'язана з задоволенням потреб її членів;
- г) форма стосунків між людьми, що історично склалася і підтримується людьми, і є обов'язковою;
- д) це активна зацікавленість життям та розвитком того, кого ми любимо.

2. До основних характеристик сім'ї зазвичай прийнято відносити:

- а) структуру сім'ї;
- б) життєвий цикл сім'ї;
- в) функції сім'ї;
- г) розподіл сімейних ролей;
- д) психологічне здоров'я сім'ї.

3. За складом є такі сім'ї :

- а) нуклеарна, благополучна, змішана, складна;
- б) нуклеарна, неповна, змішана, складна;
- в) благополучна, змішана, патріархальна, моногамна.
- г) благополучна, неблагополучна, функціональна, дисфункціональна.

4. До основних функцій шлюбу можна віднести:

- а) психотерапевтична;
- б) здійснення соціального контролю;
- в) виховна;
- г) всі відповіді вірні.

5. Народження дітей і продовження роду виконує функція:

- а) еротична;
- б) сексуальна;

- в) репродуктивна;
- г) регулятивна.

6. Комунікативна функція виконує роль:

- а) народження дітей у сім'ї;
- б) задоволення сім'ю спілкуванням і взаємодією;
- в) виховання дітей;
- г) дозволяє отримувати інформацію про дії подружжя.

7. Сексуальна функція виконує роль:

- а) народження дітей;
- б) сексуального виховання дітей;
- в) просвітницька робота в питаннях стосунків між чоловіком і жінкою;
- г) реалізації сексуальних стосунків між чоловіком та дружиною.

8. Рекреативна функція сім'ї виконує роль:

- а) організації дозвілля і відпочинку;
- б) спілкування;
- в) психотерапії;
- г) усі відповіді правильні.

9. Чим обумовлюється виникнення сімейного міфу:

- а) великим коханням;
- б) процесом адаптації;
- в) процесом ідеалізації партнера;
- г) певними сімейними порушеннями.

10. Соціально-психологічний клімат для кожного члена родини - це...

- а) об'єктивна реальність, яку він відображає, приєднуючись до цієї групи;
- б) ставлення до кожного члена сім'ї;
- в) становище сім'ї в суспільстві;
- г) його емоційне задоволення.

Тема 3. Джерела та тенденції розвитку сім'ї в сучасному світі.

1. Сімейні ролі передбачають мати у сім'ї відповідального за:

- а) матеріальне забезпечення сім'ї;
- б) підтримку родинних зв'язків;
- в) догляд за дітьми;
- г) усі відповіді правильні;

2. Типологія сімей визначається за:

- а) наявністю чоловіка та дружини;
- б) кількістю чоловіків у сім'ї;
- в) кількістю дружин у сім'ї;
- г) наявністю батьків;
- д) наявністю інших родичів.

3. Сім'ї розрізняють за стадією становлення:

- а) молоді;
- б) середні;
- в) зрілі;

- г) адаптовані;
- д) дезадаптовані;
- е) усі відповіді правильні.

4. Найбільш поширеною сучасною моделлю сім'ї є:

- а) неповна;
- б) нуклеарна;
- в) розширена;
- г) змішана;
- д) жодна відповідь не вірна.

5. Фази сімейного життя (розташувати у порядку проходження):

- а) залицяння;
- б) народження дитини;
- в) життя без дітей;
- г) стабілізації;
- д) розпад сім'ї.

6. «Експериментальні» форми життя вимагають від людини:

- а) роздумів про свободу;
- б) високого рівня рефлексії та здатності до спілкування;
- в) прагнення більшої соціальної успішності;
- г) бажання заховатися від світу.

7. Нормативна модель сім'ї передбачає в стосунках:

- а) діадичність;
- б) стабільність;
- в) гетеросексуальність;
- г) юридично оформлені стосунки;
- д) всі відповіді вірні.

8. Основні 5 проблемних сфер в сімейних стосунках :

- а) залицяння, народження дитини, виховання, навчання, смерть;
- б) духовний розвиток, відпочинок, відвідування дитячого садочка, самоосвіта, друзі;
- в) домашнє господарство та розподіл бюджету, виховання дітей, відпочинок, сексуальне життя, спілкування ;
- г) родичі, друзі, робота, відпочинок, розваги.

9. Психологічно здоровій сім'ї притаманні:

- а) гармонійність;
- б) життєздатність;
- в) гуманність;
- г) усі відповіді правильні;
- д) правильний лише пункт а).

Тема 4. Функціонально-рольова структура сімейних відносин. Життєвий цикл сім'ї

1. Хто ввів в науку термін «життєвий цикл» ?

- а) В.О.Сухомлинський;
- б) Пол Гліко;
- в) Джон Алан Лі;
- г) Роберт Дж. Стернберг.

2. З якої кількості стадій складається життєвий цикл сім'ї?

- а) 3;
- б) 5;
- в) 6;
- г) 8.

3. Вкажіть яка із наведених нижче стадій не входить до переліку стадій життєвого циклу сім'ї ?

- а) Дошлюбний період «Стадія монади»;
- б) «Стадія діади»;
- в) «Сім'я з маленькими дітьми»;
- г) «Сім'я з дітьми підліткового віку»;
- д) «Сім'я з дітьми юнацького віку»;
- є) «Період відокремлення дітей»;
- ж) «Стадія людей похилого віку і старості».

4. Життєвий цикл сім'ї - це:

- а) це певні етапи розвитку і життєдіяльності сім'ї як системи;
- б) це життєдіяльність сім'ї яка пов'язана з задоволення певних потреб;
- в) певні стадії життя сім'ї;
- г) форма організації стосунків, що можуть скластися будь-як.

5. Структура сім'ї - це:

- а) закономірності і динаміка розвитку шлюбу;
- б) це спосіб і організація зв'язків між її складовими частинами (батьками, дітьми, подружжям і т. ін.), характер їх взаємовідносин у процесі життєдіяльності, типи авторитету.
- в) складові, які утворюють основу сімейних відносин;
- г) динаміка стосунків в сім'ї.

6. Основні стадії життєвого циклу сім'ї:

- а) стадія монади, стадія діади, стадія тріади;
- б) стадія монади, стадія діади, стадія сім'ї з маленькими дітьми, стадія відокремлення дітей, стадія сім'ї людей похилого віку;
- в) стадія монади, стадія середини життя, стадія вузликового періоду;
- г) стадія утворення, стадія існування, стадія руйнування, стадія смерті.

7. Формування сімейного договору (розподіл ролей) повинно, враховувати:

- а) стан здоров'я;
- б) ступінь зайнятості на виробництві;
- в) інтереси, схильності та уміння кожного партнера;
- г) всі відповіді вірні.

8. По типу подружніх стосунків виділяють наступні типи сім'ї:

- а) моногамія, полігамія, поліандрія;
- б) ендогамія, екзогамія, гетерогамія;
- в) нуклеарна, патріархальна та дітоцентрична сім'я;
- г) правильної відповіді немає.

9. Вивчення структури сім'ї можливе через:

- а) виявлення статусу індивідів, що її складають;
- б) аналіз міжособистісних відносин в сім'ї;
- в) виявлення кількісного складу сім'ї;
- г) визначення індивідуального складу групи;

д) всі відповіді правильні.

10. Формування нової сімейної системи на основі укладення шлюбу є метою стадії:

- а) монади;
- б) діади;
- в) тріади;
- г) правильна відповідь відсутня.

Тема 5. Любов як основа подружніх стосунків.

1. Які існують моделі любові:

- а) оптимістичні, реалістичні;
- б) песимістичні, ідеалістичні;
- в) оптимістичні, песимістичні.
- г) всі відповіді вірні.

2. Трьохгранну теорію кохання запропонував:

- а) А.Маслоу;
- б) Е. Фромм;
- в) Р.Стернберг;
- г) Дж.Лі;
- д) Р. Стьюдент;
- е) С.Спілберг.

3. Які є форми любові:

- а) емоційна;
- б) зріла;
- в) еротична;
- г) незріла;
- д) невротична.

4. Основними моделями кохання є:

- а) песимістична;
- б) релігійна;
- в) оптимістична;
- г) романтична;
- д) емоційна;
- е) еротична.

5. Які основні компоненти любові виокремлюються в психології?

- а) емоційний;
- б) вольовий;
- в) раціональний;
- г) поведінковий.

6. Основною функцією любові є:

- а) надихати людину;
- б) перетворювати світ;
- в) шукати сенс життя;
- г) виявляти турботу і повагу до іншої людини;
- д) всі відповіді вірні.

7. Чому важко однозначно говорити про джерела любові?

- а) тому що, це явище є ще недостатньо дослідженим;
- б) це пов'язано з багатоаспектністю даного явища;
- в) любов належить до інтимної сфери життя людини;
- г) через унікальність і неповторність кожної особистості.

8. Любов є предметом досліджень:

- а) фізіології;
- б) соціальної психології;
- в) педагогіки;
- г) патопсихології.

9. Хто автор концепції любові, де описуються такі її різновиди: любов братерську, любов материнську, любов еротичну, любов до себе, любов до Бога?

- а) Дж.Лі;
- б) Е.Фромм;
- в) С.Хендрік;
- г) В.Рейк.

Тема 6. Дошлюбний період. Вибір шлюбного партнера.

1. Які існують функції дошлюбного періоду?

- а) накопичення спільних вражень і переживань.
- б) пізнання один одного.
- в) проектування сімейного життя.
- г) організація спільного побуту;
- д) всі відповіді вірні.

2. Готовність до шлюбу визначається:

- а) сексуальною готовністю;
- б) можливостями батьків;
- в) наявністю роботи у майбутнього подружжя;
- г) соціальною готовністю;
- д) назрілим бажанням мати сексуального партнера.

3. Мотивація взяття шлюбу включає мотиви:

- а) інтимно-особистісний;
- б) морально-психологічний;
- в) сімейно-батьківський;
- г) господарсько-побутовий;
- д) бажання вийти заміж (одружитися).

4. Мотивом взяття шлюбу можуть бути:

- а) втеча від батьків;
- б) самостійність;
- в) любов;
- г) наслідування традицій;
- д) престиж;
- е) помста колишньому партнерові;
- ж) всі відповіді вірні.

5. Що є основою формування сім'ї ?

- а) шлюб;.

- б) кохання;
- в) діти;
- г) матеріальне благополуччя;
- д) зміна статусу.

6. Розрізняють такі моделі вибору супутника життя:

- а) модель фільтрів, модель максимізації вигоди, модель доповнюваності;
- б) модель привабливості, модель прихильності, модель вигоди;
- в) модель симпатії, модель просторової близькості, модель азарту;
- г) правильна відповідь відсутня.

7. Неусвідомлювані мотиви, що спонукають людину вступати у шлюб (за О.Б.Добровичем):

- а) спільність інтересів, що помилково сприймаються як спорідненість душ;
- б) принижене самолюбство, що стимулює азарт та жадобу перемоги;
- в) обопільне акторство, коли молоді люди грають романтичні ролі;
- г) порядність, коли шлюб стимулюється думкою оточення та відповідальністю перед ним;
- д) помста, коли вступають у шлюб «назло» тому, хто образив;
- є) страх самотності;
- ж) всі відповіді вірні.

8. З позиції якої психологічної концепції, людина в акті творіння трансцендує, долаючи межі самої себе, піднімаючись над пасивністю та випадковістю:

- а) гештальтпсихології;
- б) аналітичної психології;
- в) гуманістичної психології;
- г) еґо-психології.

Тема 7. Проблеми молодого сім'ї. Адаптація і сумісність подружжя в сім'ї.

1. Виберіть головні критерії, за якими класифікуються міжособистісні взаємини у родині:

- а) тривалість і частота контактів між особистостями;
- б) глибина, міра включення особистості у взаємостосунки;
- в) дистанція між партнерами;
- г) вимоги до умов контакту;
- д) місце спілкування членів родини.

2. Ознаками щасливих сімей є:

- а) високі матеріальні можливості;
- б) наявність окремої квартири;
- в) культура спілкування;
- г) наявність дітей;
- д) задоволеність сексуальними стосунками.

3. До первинної сімейно-шлюбної адаптації відносять:

- а) адаптацію психологічну, духовну, сексуальну;
- б) адаптацію рольову, інтелектуальну, моральну;
- в) адаптацію чуттєву, матеріальну, побутову;
- г) адаптацію виробничу, родинну, фізичну.

4. Для боротьби з негативною вторинною адаптацією психологи рекомендують:

- а) посилити контроль за друзями чоловіка (жінки);
- б) більше читати, розвиватися і самовдосконалюватися;

- в) більше працювати та більше часу проводити на роботі;
- г) вносити творчі елементи , сюрпризи та різноманітність в близькі стосунки.

5. Ознаками нещасливих сімей є:

- а) низькі матеріальні можливості;
- б) наявність дітей;
- в) відсутність житла;
- г) відсутність одного із подружжя;
- д) низька культура спілкування.

6. На психічний і соматичний стан здоров'я сім'ї впливають:

- а) почуття неповноцінності членів сім'ї;
- б) комплексу неповноцінності окремих його членів;
- в) комплексу переваги чоловіка або дружини;
- г) фрустрація між очікуваннями й реальними умовами життя сім'ї.

7. Показниками психічного здоров'я сім'ї є:

- а) висока зарплата чоловіка;
- б) подібність сімейних цінностей;
- в) спрямованість на сімейне довголіття;
- г) усі відповіді правильні.

8. Психологічна сумісність передбачає:

- а) вміння правильно оцінювати поведінку один одного;
- б) здатність відчувати настрій партнера;
- в) бажання оберігати один одного від грубощів, кривди;
- г) уникнення сімейних конфліктів;
- д) всі відповіді вірні.

9. Вкажіть яка з цих сімей не відноситься до класифікації за критерієм складності:

- а) складна;
- б) змішана;
- в) нуклеарна;
- г) патріархальна.

10. Для гармонійного шлюбу необхідними умовами є:

- а) особистісна і соціальна зрілість;
- б) пристрасть до алкоголю, азартних ігор, наркотиків;
- в) здатність матеріально забезпечувати сім'ю;
- г) не здатність брати на себе відповідальність за сім'ю;
- д) знаходження в стані депресії або хронічно поганому настрої.

Тема 8. Психологія сім'ї та соціальний захист інтересів жінок.

1. Фемінізм —це:

- а) теорія при якій чоловік має більше прав ніж жінка;
- б) теорія рівності двох статей;
- в) теорія при якій жінка має більше прав ніж чоловік;
- г) теорія керівництва і підпорядкування статей.

2. Яке з нижче наведених тверджень відповідає поняттю «фемінізм»?

- а) це форма суспільства, в якій роль лідера належить жінкам, в особливості матерям сімейств цього суспільства;

б) це широкий соціальний рух за рівність прав і можливостей жінок, що протистоять соціальній системі і якій положення людей різних статей нерівне.

в) це форма суспільства, для якого характерна керівна роль чоловіка в родинному, господарському та громадському житті.

3. Які основні підходи історії вивчення розбіжностей між статтями:

- а) біологічний;
- б) історико - релігійний;
- в) філософський;
- г) психолого - біологічний;
- д) гендерний;
- е) історичний.

4. Жінки становлять більшу половину населення України, що становить у % співвідношенні:

- а) 60 % населення;
- б) 54 % населення;
- в) 51 % населення;
- г) 75 % населення.

5. Основні проблеми жіноцтва в сучасній Україні:

- а) проблема зайнятості;
- б) дискримінаційні тенденції стосовно жінок;
- в) високий ризик втрати роботи;
- г) зниження рівня конкурентоспроможності на ринку праці;
- д) високий відсоток безробіття серед жіноцтва (до 60%);
- е) всі відповіді вірні.

6. Термін «повзуча жіноча революція» запропонований українською письменницею Оксаною Забужко стосовно статусу жінки означає:

- а) прагнення та вістоювання гендерної рівності;
- б) зростання громадянської свідомості жінок;
- в) підвищення громадянської активності жіноцтва;
- г) прорив жінок до внутрішньої свободи і незалежності.

7. Ознакою торгівлі жінками є такі ситуації:

- а) тримання під постійним контролем іншими особами;
- б) примушування віддавати зароблені гроші;
- в) обмеження у вільному пересуванні;
- г) неможливість відмови або протесту проти сексуальних контактів;
- д) всі відповіді вірні.

8. Соціальна робота з жінками як важливим елементом соціальної політики держави має на меті виконання завдань:

- а) задоволення культурних і духовних потреб жінок;
- б) створення оптимальних умов життєдіяльності;
- в) захист конституційних прав і свобод жінок;
- г) для гармонійного і всебічного розвитку жінок;
- д) всі відповіді вірні.

Тема 9. Подружні сварки і сімейні конфлікти.

1. Незалежно від причин виникнення кожний сімейний конфлікт має:

- а) 3 фази;
- б) 4 фази;
- в) 5 фаз;
- г) 6 фаз.

2. Найчастіше сімейні конфлікти виникають по питанням:

- а) розподілу влади;
- б) виховання дітей;
- в) стосунків з родичами;
- г) сімейного бюджету і браку грошей;
- д) всі відповіді вірні.

3. Сімейні конфлікти, зазвичай, пов'язуються з:

- а) бажанням нав'язати свою думку іншим;
- б) поганим знанням і розумінням один одного;
- в) поганими манерами партнерів;
- г) відсутністю адекватної комунікації.

4. Сімейний криза – це:

- а) стан сімейної системи, що характеризується порушенням гомеостатичних процесів, що призводять до фрустрації звичних способів функціонування сім'ї та неможливості справитися з новою ситуацією, використовуючи старі моделі поведінки;
- б) постійні конфлікти та конфліктні стосунки між її членами;
- в) специфічний стан сімейної системи, що обумовлений прохолодженням нею певного періоду свого існування;
- г) стан, що виникає через непорозуміння між партнерами.

5. На рівні фізичної і психофізіологічної сумісності найкраща сумісність спостерігається у діаді :

- а) холерик-меланхолік;
- б) сангвінік-холерик;
- в) холерик-флегматик;
- г) меланхолік-сангвінік.

6. Сварка – це:

- а) конфлікт самооцінок;
- б) уражена гордість;
- в) передвісник конфлікту;
- г) емоційне з'ясування актуальних питань.

7. «Кодекс конструктивної суперечки» розробив і запропонував:

- а) О.Карабанова;
- б) С.Кратохвіл;
- в) А.Шмелев;
- г) А.Кронік.

8. Ревнощі обумовлюються:

- а) повагою і турботою про іншу людину;
- б) почуттями власності;
- в) турботою про потомство;
- г) почуттями прихильності.

Тема 10. Соціально-демографічні проблеми сім'ї.

1. Комплексний узагальнений показник соціально-психологічної активності її членів у внутрішньосімейних стосунках, в соціальному середовищі і професійній сфері їх діяльності - це

- а) психологічний клімат сім'ї;
- б) психологічне здоров'я сім'ї;
- в) психологічна сумісність;
- г) жодна відповідь не вірна.

2. Вивчення структури сім'ї можливе через:

- а) виявлення статусу індивідів, що її складають;
- б) аналіз міжособових відносин в сім'ї;
- в) виявлення кількісного складу сім'ї;
- г) визначення індивідуального складу групи;
- д) всі відповіді правильні.

3. Які основні форми насильницьких дій, що становлять природу сімейного насильства:

- а) економічні, фізичне, психологічне;
- б) фізичне, сексуальне, психологічне, економічні, використання дітей для встановлення контролю над дорослою жертвою;
- в) фізичне, психологічне, сексуальне;
- г) фізичне, психологічне, сексуальне, використання дітей для встановлення контролю над дорослою жертвою.

4. Заповніть пропуски

- а) Шлюб — це добровільний, рівноправний (.....) між жінкою і чоловіком, спрямований на створення (.....).
- б) Відносини між подружжям регулюються сукупністю норм і санкцій інституту (...).

5. Характеристика тривалої взаємодії поміж двома та більше індивідами, коли прояви властивих цим індивідам рис характеру не призводять до істотних протиріч, які неможливо вирішити без зовнішнього втручання.

- а) психологічний клімат сім'ї;
- б) психологічне здоров'я сім'ї;
- в) психологічна сумісність.
- г) жодна відповідь не вірна.

6. Характеристиками соціалізації у сім'ї є:

- а) психологічний клімат сім'ї;
- б) соціально-демографічне становище;
- в) матеріальні можливості;
- г) гуманістичне спілкування у сім'ї;
- д) суворий порядок у сім'ї.

7. Поняття «репродуктивна установка» означає:

- а) бажання мати певну кількість дітей певної статі;
- б) домовленість між подружжям про народження дітей;
- в) свідома відмова та небажання «заводити» дітей;
- г) процес усиновлення дітей.

8. Сучасні тенденції демографічного розвитку характеризуються:

- а) зниженням народжуваності;

- б) підвищенням народжуваності;
- в) покращенні міграційної ситуації;
- г) зміцненні здоров'я і збільшенні очікуваного продовження тривалості життя населення.

Тема 11. Проблема розлучень та повторних шлюбів.

1. Скільки стадій розлучення існує згідно моделі відомого психолога А.Маслоу:

- а) 4;
- б) 5;
- в) 6;
- г) 7.

2. Розлучення подружжя – це:

- а) є неминучим і закономірним процесом;
- б) процес, який може відкрити обом нові можливості реалізації особистої свободи, крім того, це досвід, який надалі може виявитися безцінним для подальшого життя кожної зі сторін;
- в) це повний життєвий крах;
- г) процес, який засуджується суспільством і ганьбить людину.

3. Сімейна криза - це:

- а) конфліктний стан сім'ї;
- б) стан сімейної системи, якому характерне порушення взаємодії, що призводить до неефективності звичних способів взаємин у сім'ї, і неможливість впоратися з новою ситуацією, використовуючи старі моделі поведінки;
- в) є закономірним і невідворотним процесом, що проходить кожна сім'я;
- г) процес, який характеризується непорозуміннями між чоловіком і жінкою.

4. Однією з причин розлучення є:

- а) зміни в шлюбно - сімейних стосунках;
- б) обмеження свободи;
- в) втома один від одного;
- г) фактор часу.

5. У вузькому значення проблемна сім'я - це...

- а) категорія сім'ї, яка не здатна конструктивно розв'язувати проблеми які виникають на певній стадії життєвого циклу;
- б) деструктивна сім'я;
- в) неповна сім'я;
- г) дисгармонійна сім'я.

6. До типів проблемної сім'ї відносять:

- а) сім'ї алкоголіків;
- б) патріархальна;
- в) сім'ї з проблемами комунікації;
- г) моногамна.

7. Хто найбільше потерпає внаслідок руйнування сім'ї?

- а) чоловіки;
- б) діти;
- в) жінки;
- г) друзі і родичі.

8. Найбільш поширені фактори, які можуть зруйнувати шлюб:

- а) сумісне проживання з батьками одного з членів подружжя;
- б) зради, сексуальна незадоволеність у шлюбі;
- в) дошлюбна вагітність;
- г) пізній або ранній вік вступу у шлюб;
- д) нерівний рівень освіти та соціального статусу членів подружжя;
- є) всі відповіді вірні.

9. Основні причини зростання кількості розлучень:

- а) феміністичні ідеї;
- б) зростання тривалості життя;
- в) зміна функції сім'ї (а саме господарсько-побутової);
- г) відсутність стереотипів у розлучених;
- д) зниження впливу батьків на вибір чоловіка (жінки);
- є) всі відповіді вірні.

Тема 12. Сімейна соціалізація та сімейне виховання.

1. Хто здійснюючи виховний вплив в найбільшій мірі впливає на дитину:

- а) мати і батько;
- б) бабуся і дідусь;
- в) сусіди;
- г) вихователі ДНЗ;
- д) вчитель у школі.

2. Скільки існує основних інститутів соціалізації:

- а) 6;
- б) 4;
- в) 5;
- г) 8.

3. Які фактори впливають на процес виховання дітей у родині:

- а) кількість членів в родині;
- б) місце проживання (мегаполіс, село, район);
- в) матеріально-економічна забезпеченість;
- г) соціальний статус і рівень освіти батьків;
- д) ставлення до дітей.

4. Про успішність виховного впливу можна говорити при:

- а) позитивній відповідній реакції з боку дитини;
- б) негативній відповідній реакції з боку дитини;
- в) нейтральній відповідній реакції з боку дитини.

5. Чи завжди співпадає фізичний і паспортний вік дитини:

- а) так, завжди;
- б) ні, не завжди;
- в) майже завжди.

6. Методи сімейного виховання:

- а) переконання;
- б) особистий приклад;
- в) заохочення;
- г) покарання моральне;

- д) покарання фізичне;
- е) покарання вербальне (за допомогою «міцного» слова).
- ж) всі відповіді вірні.

7. На становлення особистості дитини у сім'ї впливають:

- а) включеність дитини у сім'ю з дитинства;
- б) наявність братів та сестер;
- в) наявність обох батьків;
- г) наявність дідуся, бабусі;
- д) правильний пункт в).

8. Авторитет батьків-це (дві відповіді):

- а) матеріальні можливості батьків;
- б) компетентність батьків і ерудиція;
- в) особисті якості батька й матері;
- г) соціально-психологічний клімат сім'ї;
- д) усі відповіді правильні.

9. Які з перерахованих чинників безпосередньо впливають на членів сім'ї (виберіть найсильніший чинник):

- а) Образи, слова;
- б) відверті слова;
- в) ілюзії, досвід;
- г) істина, досвід, слова;
- д) образи, слова, формули, ілюзії, досвід.

10. На виховання дітей впливають:

- а) постійний контроль за дітьми;
- б) вимога зрілості;
- в) спілкування;
- г) доброзичливість;
- д) усі відповіді правильні.

11. Гіпопротекція - це стиль виховання дітей, для якого характерна:

- а) надмірна турбота;
- б) бездоглядність;
- в) контроль з боку батьків;
- г) те, скільки часу батьки приділяють вихованню дитину.

12. Як поділяються сім'ї залежно від виконання виховної функції:

- а) благополучні, неблагополучні (в тому числі, зовні благополучні), сім'ї «групи ризику»;
- б) багатодітні, бездітні;
- в) малозабезпечені, забезпечені, заможні, бездітні;
- г) освічені, неосвічені, інтелігентні.

13. Притаманна людині соціальна структура сім'ї дає дітям можливість:

- а) отримувати дуже хороший догляд;
- б) сприймати соціальні й культурні звичаї;
- в) засвоювати досвід попередніх поколінь;
- г) всі відповіді вірні.

Тема 13. Методи вивчення сучасної сім'ї та її психодіагностика.

1. Психологічна діагностика сім'ї - це:

- а) вид психологічної допомоги;
- б) необхідна умова вивчення сім'ї;
- в) необхідність даних, які підлягають корекції;
- г) єдина можливість отримати інформацію;
- д) жодна відповідь неправильна.

2. Початок офіційного дослідження в галузі сім'ї припадає на:

- а) Середину XIX ст.;
- б) 90-ті роки XIX ст.;
- в) 60-70-ті роки XX ст.;
- г) 40-50 -ті роки XX ст.

3. До основних напрямів соціально-психологічних досліджень сім'ї можна віднести:

- а) вивчення впливу умов праці на психологію сім'ї;
- б) вивчення функцій сім'ї;
- в) вивчення психологічних якостей подружжя, які необхідні сучасному суспільству;
- г) усі відповіді правильні;
- д) усі відповіді неправильні.

4. За методикою «сімейна генограма» кожному члену сім'ї пропонується:

- а) відповісти на 20 запитань;
- б) намалювати коло і в ньому себе і членів своєї родини у формі кружків, підписуючи їх так, щоб було зрозуміло, хто з членів сім'ї де розміщений;
- в) намалювати свою сім'ю у 3-4-х поколіннях у вигляді генеалогічного дерева;
- г) надати інформацію про свою сім'ю продовжуючи незакінчені речення.

5. Хто розробив тест «АСВ» і описав типи неправильного виховання дитини в сім'ї?

- а) А. Волков;
- б) Е. Ейдеміллер;
- в) О. Еткінд;
- г) С. Кратохвіл.

6. Сімейний психолог:

- а) може іноді надавати психологічну підтримку сім'ї;
- б) проводить співбесіди і тести;
- в) прагне покращити сімейну комунікацію;
- г) всі відповіді вірні.

7. В щасливих сім'ях подружжя найсильніше поєднує:

- а) взаємна любов до дітей;
- б) розуміння того, що шлюб священний;
- в) впевненість кожного із подружжя, що інший – «мій найкращий друг»;
- г) жоден із варіантів не вірний.

8. З якими чинниками пов'язані труднощі психодіагностики сім'ї?

- а) небажання окремих членів приймати участь у дослідженні;
- б) закритістю сім'ї як частини соціуму;
- в) інтимністю стосунків між людьми;
- г) великою кількістю контактів в сімейній системі.

9. Основою аналітичного дослідження сім'ї є:

- а) аналітична ідеологія;
- б) експериментальний метод;
- в) математично-статистичні методи обробки даних;
- г) усі відповіді правильні.

Тема 14. Психологічна допомога сім'ї: психокорекція, сімейне консультування та психотерапія.

1. Психологічна допомога сім'ї може надаватися засобами:

- а) психологічного консультування;
- б) психотерапії;
- в) психологічного тренінгу;
- г) всі відповіді вірні.

2. Сфери сімейно-шлюбного консультування формують...

- а) проблеми сучасної сім'ї;
- б) велика кількість розлучень;
- в) стадії утворення і функціонування сім'ї;
- г) запитами суспільства.

3. Які види психологічної допомоги використовуються у роботі з сім'єю ?

- а) групове психологічне консультування;
- б) індивідуальне психологічне консультування;
- в) сімейна психотерапія;
- г) психологічна просвіта і психопрофілактика;
- д) СПТ;
- е) всі відповіді вірні.

4. Психологічне консультування сім'ї - це:

- а) коригуючий вплив міжособистісних стосунків;
- б) вирішення глибинних проблем сім'ї;
- в) зняття психологічного напруження у подружжя;
- г) зміна взаємостосунків між чоловіком та дружиною;
- д) правильні лише пункти а), г).

5. Основним методом психологічного консультування є:

- а) гіпноз;
- б) інтерв'ю;
- в) психодіагностика;
- г) формуючий експеримент.

6. Консультативна взаємодія буде більш ефективною, якщо:

- а) консультант nebude приймати до уваги етнокультурні особливості клієнта;
- б) психолог врахує етнокультурні характеристики клієнта;
- в) консультант буде обговорювати з клієнтом його етнопсихологічні характеристики;
- г) психолог буде пропагандувати цінності своєї культури.

7. Консультуючи подружню пару, консультант намагається...

- а) консультувати обох членів подружжя разом;
- б) консультувати кожного із членів подружжя окремо;
- в) консультувати тільки «ображену» сторону;
- г) консультувати тільки того із подружжя, хто був ініціатором звернення до психолога.

8. Якщо психолог консультує людину після розлучення, фокус роботи зміщується до того,

...

- а) щоб допомогти повернути того члена подружжя, який пішов;
- б) щоб допомогти знайти нового партнера;
- в) щоб допомогти розпочати нове життя-без партнера, що пішов;
- г) щоб помститися партнеру, що пішов.

9. Інтенсивність розвитку сімейної психотерапії в майбутньому характеризується:

- а) прагненням використовувати її не тільки в приватній практиці, але й в усіх психологічних консультаціях;
- б) посиленням просвітницької роботи для батьків, подружжя, дітей;
- в) розширенням галузі застосування в роботі зі здоровими людьми, що знаходяться в кризових періодах розвитку;
- г) всі відповіді вірні.

10. Порушення контакту при роботі з сім'єю пов'язано з:

- а) фіксацією на стосунках, а не на проблемі;
- б) неспівпадінням репрезентативних систем;
- в) неухважністю психолога до комунікативних норм;
- г) всі відповіді вірні.

Критерії оцінювання

Мета контролю - визначення рівня сформованості у студентів фахової компетентності, рівня засвоєння ними теоретичних основ курсу «Психологія сім'ї», надбань методичної спадщини минулого, передового перспективного досвіду сучасної вищої школи, рівня сформованості вмінь екстраполювати набуті знання для вирішення практичного завдання, впровадження технологічного підходу в освітній процес.

Завдання контролю - визначення рівня теоретичної й методичної підготовки студентів, рівня сформованості вмінь і навичок використовувати теоретичні знання у майбутній викладацькій діяльності.

Тестова перевірка знань дає можливість індивідуалізувати процес контролю виконання студентами програми курсу, об'єктивно перевірити знання теоретико - методичного матеріалу, виявити рівень сформованості в них фахової компетентності.

Студентам пропонується виконати тестові завдання закритого типу (кількість завдань у варіанті визначається індивідуально в залежності від теми та мети перевірки; тестові завдання з трьома і більше варіантами відповіді й однією правильною відповіддю).

Оцінювання тестів здійснюється за національною шкалою за **наступними критеріями**:

Студентом надані правильні відповіді на:

0-25 % тесту — оцінка "незадовільно";

26-50 % тесту- оцінка "задовільно";

51-75 % тесту- оцінка "добре";

76-100 % тесту - оцінка "відмінно".

Ключі для розв'язання тестів

Тема 1. 1- а, 2- б, 3- а, 4- в, 5- б, 6- а, б, в, 7- д, 8- є.

Тема 2. 1- б, 2- а, б, в, 3- б, 4- г, 5- в, 6- б, 7- г, 8- а, 9- г, 10- б.

Тема 3. 1- г, 2- б, в, 3- а, б, в, 4- б, 5- а, в, б, г, д, 6- б, 7- д, 8- в, 9- г.

Тема 4. 1- б, 2- б, 3- д, 4- а, 5- б, 6- б, 7- г, 8- а, 9- д, 10- б.

Тема 5. 1- в, 2- в, 3- б, д, 4- а, в, 5- а, в, 6- д, 7- б, 8- г, 9- б.

Тема 6. 1- д, 2- а, г, 3- а, б, в, г, 4- ж, 5- б, 6- а, 7- ж, 8- в.

Тема 7. 1- а, б, 2- в, 3- а, 4- г, 5- д, 6- г, 7- б, в, 8- д, 9- г, 10- а, в.

Тема 8. 1- б, 2- б, 3- а, б, д, 4- б, 5- є, 6- в, 7- д, 8- д.

Тема 9. 1- б, 2- д, 3- г, 4- а, 5- в, г, 6- а, 7- б, 8- б.

Тема 10. 1- б, 2- д, 3- а, 4- (СОЮЗ, СІМ'Ї), 5- в, 6- г, 7- а, 8- а.

Тема 11. 1- б, 2- б, 3- б, 4- а, 5- а, 6- а, 7- б, 8- є, 9- є.

Тема 12. 1- а, 2- б, 3- г, д, 4- б, 5- б, 6- ж, 7- а, 8- б, в, 9- а, 10- д, 11- б, 12- а, 13- г.

Тема 13. 1- а, б, 2- в, 3- г, 4- в, 5- б, 6- г, 7- в, 8- б, в, 9- г.

Тема 14. 1- г, 2- а, б, 3- є, 4- в, 5- б, 6- б, 7- г, 8- в, 9- г, 10- г.

Список використаних та рекомендованих джерел

Базова література

1. Андреева Т.В. Психология семьи. / Т.В.Андреева - СПб.: Речь, 2010. – 385 с.
2. Андреева Т.В. Семейная психология /Т.В.Андреева - СПб.: Речь, 2004. – 315 с.
3. Алешина Ю.А. Индивидуальное и семейное консультирование/Ю.А.Алешина - М.: Независимая Фирма “Класс”, 1994. – 212 с.
4. Голод С.И. Стабильность семьи: социологический и демографический аспекты/С.И.Голод – Л.: Наука, 1989. – 138 с.
5. Ковалев С.В. Психология современной семьи/С.В. Ковалев – М.: Просвещение, 1991. – 243 с.
6. Крюкова Т.Л. Психология семьи: жизненные трудности и совладание с ними/Т.Л.Крюкова, М.Ф. Сапоровская, Е.В. Куфтяк – СПб.: Речь, 2005.- 240 с.
7. Левицкий В.М. Психология семейных отношений. /В.М.Левицкий - К.: Феникс, 1991. – 266 с.
8. Лидерс А.Г. Психологическое обследование семьи. [Учебное пособие-практикум для студентов факультетов психологии ВУЗов] /А.Г.Лидерс. – М.: «Академия», 2007.- 432с.
9. Карабанова О.А. Психология семейных отношений и основы семейного консультирования /О.А.Карабанова – М.: «Гардарики». 2005. – 310 с.
10. Малкина-Пых И.Г. Семейная терапия. Справочник практического психолога./И.Г.Малкина – Пых – М.: ЭКСМО, 2008. – 856 с.
11. Николаева Е.И. Психология семьи: Учебник для вузов. Стандарт третьего поколения /Е.И.Николаева. – СПб.: Питер, 2013. – 336 с.: ил.
12. Олифиревич Н.И. Психология семейных кризисов/ Н.И.Олифиревич, Т.А. Зинкевич – Куземкина, Т.Ф.Велента – СПб. : Речь, 2008. – 360 с.
13. Посысоев Н.Н. Основы психологии семьи и семейного консультирования. [Учебн. пособие для студентов ВУЗов] /Под общ. ред. Н.Н.Посысоева. - М.: Изд. ВЛАДОС-ПРЕСС, 2004. – 328 с.
14. Психологія сімейних взаємин. Навчальний посібник /Під ред.М.С.Корольчука – К.: Ніка-Центр, 2010. – 280 с.
15. Психология семейных отношений с основами семейного консультирования. Учебное пособие /Под ред. Е.Г.Силаевой – М.: Академия, 2004. – 195 с.
16. Психологія сім'ї. Навчальний посібник /Під ред. В.М.Поліщука - Суми.: Унів. книга, 2008. – 240 с.
17. Шнейдер Л.Б. Семейная психология: учебн. Пособие для вузов/Л.Б.Шнейдер – [Изд. 4 – е] – М.: «Академический проект»; Трикста, 2008 – 730 с.
18. Эйдемиллер Э.Г. Психология и психотерапия семьям. /Э.Г.Эйдемиллер, В.В. Юстицкис – СПб.: Питер, 2010. – 662 с.

Додаткова література:

19. Абрамова Г.С. Введение в практическую психологию. /Г.С.Абрамова – М.: Международная педагогическая академия, 1994. – 237 с.
20. Андреева Г.С. Социальная психология. /Г.С.Андреева – М.: МГУ, 1980. – 416 с.
21. Блейхер В.М. Патопсихологическая диагностика. –/В.М. Блейхер, И.В.Крук - К.: Здоров'я, 1986. – 28с.
22. Блейхер В.М. Толковый словарь психиатрических терминов /В.М.Блейхер, И.В.Крук – Воронеж: МОДЭК, 1995. – 640с.
23. Берн Э. Трансакционный анализ и психотерапия: /Э.Берн, Пер. с англ. – СПб: Братство, 1992. – 224 с.
24. Гагай В.В.Семейное консультирование. Учебник для студентов вузов /В.В.Гагай – СПб.: Речь, 2010. – 315с.
25. Говорун Т.В. Стаття і сексуальність. Психологічний аспект / Т.В. Говорун, М.Р. Кікінеджи – Тернопіль. – 1996. – 375 с.
26. Гребенников И.В. Основы семейной жизни /И.В.Гребенников - М.: Просвещение, 1991. – 216 с.

27. Корнев М.Н. Социальная психология /Корнев М.Н., Коваленко А.Б. – К.: Наукова думка, 1995. – 334 с.
28. Елизаров А.Н. Основы индивидуального и семейного психологического консультирования [Учебное пособие] /А.Н.Елизаров – М.: «Ось-89», 2003. – 336 с.
29. Игошев К.Е. Семья: дети, школа /К.Е. Игошев, Г.М.Миньковский – М.: Юридическая литература, 1989. – 186 с.
30. Калина Р.Р. Введение в психологию семейных отношений /Р.Р.Калина – СПб.: Речь, 2008. – 350 с.
31. Кратохвил С. Психотерапия семейно - сексуальных дисгармоний/С.Кратохвил Пер. с чешского- М.: Прогресс, 1991. – 315 с.
32. Здоровье, развитие, личность /Под ред. Г.И.Сердюковской, Д.Н.Крылова, У. Кляйпетер. – М.: Медицина, 1990. – 336с.
33. Лейнер Х. Кататимное переживание образов: основная ступень. Введение в психотерапию с использованием техники сновидений наяву/Х.Лейнер: Пер. с нем. – М.: Эйдос, 1996. – 253 с.
34. Личко А.Е. Психопатии и акцентуации характера у подростков. – [2-е изд., доп. и перераб]/А.Е.Личко – Л.: Медицина, 1983. – 255с.
35. Лоуэн А. Психология тела. (Телесноориентированный биоэнергетический психоанализ): Пер. Коледа С.В. – М.: Независимая ассоциация психологов-практиков, 1997. – 200 с.
36. Майерс Д. Социальная психология /Д.Майерс – СПб.: Питер Ком, 1998. – 270 с.
37. Мей Р. Искусство психологического консультирования /Ролло Мей: Пер. с англ. Т.К.Кругловой. – М.: Независимая Фирма “Класс”, 1994. – 144 с.
38. Моховиков А.Н. Телефонное консультирование/А.Н.Моховиков – К.: Академпрес, 1994. – 191 с.
39. Овчарова Р.В. Психологическое сопровождение родительства. Учебн. пособие/Р.В.Овчарова М.: Изд-во Института Психотерапии, 2003. – 310 с.
40. Осипова А.А. Общая психокоррекция /А.А.Осипова – М.: Творческий центр, 2000. – 510 с.
41. Психология: Словарь / Под ред. А.В.Петровского, М.Г. Ярошевского. – 2-е изд. – М., 1990. – 512 с.
42. Психотерапевтическая энциклопедия / Под ред. Карвасарского Б.Д. – СПб: Питер Ком, 1998. – 752 с.
43. Роджерс К.Ю. Взгляд на терапию. Становление человека: Пер. с англ. / Под общ. ред. Исениной Е.И. – М.: Издательская группа “Прогресс”, “Универс”, 1994. – 480 с.
44. Сатир В.Как строить себя и свою семью /В. Сатир. — М.: Апрель-пресс, 1992.- 260 с.
45. Семиченко В. А. Мистецтво взаєморозуміння: Психологія та педагогіка сімейного спілкування/ В.А.Семиченко, В.С.Заслуженюк — К.: Либідь, 1998. – 175 с.
46. Семья в психологической консультации: Опыт и проблемы психологического консультирования / Под ред. А. А. Бодалева, В. В. Столина. — М., 1988.
47. Сысенко В.А. Супружеские конфликты /В.А.Сысенко. М.: Мысль, 1989. – 240 с.
48. Филиппова П.П. Психология материнства [Учебное пособие] /П.П.Филиппова – М.: Изд. Института Психотерапии , 2002. – 240 с.
49. Франкл. Человек в поисках смысла: Сборник: Пер. с англ./ Под общ. ред. Л.Я.Грозмана и А.Н.Леонтьева. – М.: Прогресс, 1990. – 368 с.
50. Фромм Э. Искусство любить / Пер. С англ.; Под ред. Д.А. Леонтьева. 2-е изд.//Э.Фромм - СПб.: Азбука, 2002. - 224 с.
51. Харчев А.Г. Исследование семьи: на пороге нового этапа // Социологические исследования. – 1986. – № 27.
52. Эйдемиллер Э.Г. Семейный диагноз и семейная психотерапия. Учебное пособие для врачей и психологов [Изд. 3-е]./Э.Г.Эйдемиллер, И.В.Добряков, И.М.Никольская – СПб.: Питер, 2007. – 352 с.
53. Энциклопедия психодиагностики. Психодиагностика семьи / Редактор -составитель Д.Я. Райгородский. Самара: Изд. Дом «Бахрах – М», 2009. – 704 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека МДУ, Філатова, 16 – <http://msu.edu.ua/library/>
2. Мукачівська міська централізована бібліотека, ім. О.Духновича, вул. Духновича, 1 <http://www.muklib.mk.uz.ua/>
3. Закарпатська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Ф. Потушняка. м.Ужгород, вул. Проспект Свободи, 16 – <http://biblioteka.uz.ua/>
4. Веб сторінка МДУ: www.msu.edu.ua
5. Мукачівська міська рада: <http://www.mukachevo-city.org>
6. Бібліотека психологічної літератури: <http://psylib.kiev.ua/>
7. Українські підручники он-лайн: <http://pidruchniki.ws/>
8. Психологічна бібліотека Псі-фактор: <http://psyfactor.org>
9. <http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського.
10. <http://hklib.npu.edu.ua/> - Наукова бібліотека національного педагогічного Університету ім. М.П. Драгоманова.
11. <http://www.koob.ru/> - електронна бібліотека «Куб».
12. <http://pro.fpko.ru/post-name/286/> - федерація психологів-консультантів онлайн.
13. <http://upsihologa.com.ua/> - портал професійних психологів України «У психолога».
14. <http://psy.piter.com/library/>
15. <http://psy.rin/article/526-101.htm>
16. www.psych.uw.edu.p
17. www.psychologia
18. www.Uaua.info

Навчально-методичне видання

ПСИХОЛОГІЯ СІМ'Ї

Збірник тестових завдань

Укладач *М.О.Марценюк*

Тираж 10 пр.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої
продукції ДК № 4916 від 16.06.2015 р.

Редакційно-видавничий відділ МДУ,
89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

